

TORONTÁL

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obil'tyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre ... 150 D Havonta ... 25 D	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Még mindig nehézségek vannak a francia kormányalakítás körül.

Páris, ápr. 16.

Painlevének Brianddal, Cailleauxval, Malvyval és Renauddal folytatott tanácskozásai igen hosszúra nyultak, ami kétségtelen jele annak, hogy a politikusok közt fennálló ellentétek igen súlyosak és nehezen lesznek áthidalhatók.

Semmi végleges megegyezés nem jött eddig létre. A délelőtti folyamán egy komünikét adtak ki, amelyben Painlevé kijelenti, hogy a miniszteri tárcák felosztására nézve nem tett semmiféle lépést eddig.

Az állami tisztviselők lakbérének kérdése.

Beograd, ápr. 16.

Popovity Matija és Sztaszity Brankó radikális képviselők a törvényhozó-bizottsághoz tegnap este a következő átiratot intézték:

A házszabályok 23. szakasza alapján javasolják, hogy a lakástörvényjavaslat 11. szakaszához a következő pótlást iktassák be:

„Állami tisztviselőknek, tisztviselőknek, altisztviselőknek, alkalmazottak-

nak, szolgáknak és mindazoknak, akiknek az állam a törvény értelmében lakbért fizet, házbéruk nem lehet nagyobb, mint amit az államtól kapnak.”

A két képviselő javaslatát azzal indokolja, hogy a nemzetgyűlés a tisztviselői törvény meghozatalával szabályozta a lakbér nagyságát. Ugyanez a szkupstina egy másik törvénnyel másképpen nem szabályozhatja a lakbér kérdését.

Ujabb merénylet Bulgáriában.

Szófia ünnepelt a király megmenekülése öröme.

Szófia ápr. 16.

Tegnap számunkban jeleztük, hogy Boris bolgár cár ellen merénylet kísérletet meg az Orhanjéből Szófiába vezető országúton. A merényletről most újabb részleteket jelentenek Szófiából, amelyek teljes világhírességet derítenek a bűnügyre.

Boris cár, udvari vadásza és barátja, dr. Ilincsev természetű társaságában, Orhanjéből autón a főváros felé egykezett. Nem messze Szófiától egy öt-hat emberből álló bandíta csapat támadta meg a gépkocsit, amelyre több lövést adott le. A soffór eszméletlenül fordult le az úlérről, az udvari vadász és dr. Ilincsev tanár pedig holtan terült el. A király, aki sértetlen maradt, nem vesztette el lélekjelenlétét, odaugrott a gazdátlanul maradt kormányhoz és nagy sebességgel elhajtott. A merénylők a király szerencsés megmenekülését látva, futásnak eredtek.

Szófiából csakhamar katonaság érkezett a támadás színhelyére és földözöbe vette a menekülő banditákat. A támadók szorult helyzetükben sortűzet adtak le, amelyet a katonaság is viszonzott. Valóságos csata fejlődött ki a védett helyre rej-

tőzködött banditák és a katonák között. A támadóknak végül is sikerült megszökniök, egyik súlyosan sérült társukat azonban nem tudták magukkal vinni és így az foglyul esett. Az elfogott bandita kihallgatása tegnap egész nap folyt, az elszánt merénylő azonban nem volt hajlandó megnevezni magát és társai felől is megtagadott minden felvilágosítást.

A belügyminiszter az este komünikét adott ki a történetekről. A merénylet elkövetésével a kommunistákat vádolja.

Boris cár szerencsés megmenekülése nagy örömet keltett a bolgár fővárosban. A házakat fellobogózták, a templomokban hálaadó istentiszteleteket tartottak. Az udvar előtt nagy manifesztáció volt, amelyen résztvettek a kormány és a szobranje tagjai, a tisztikar és a szervezetek. Boris cár a királyi palota erkélyén több ízben megjelent és megköszönte a lakosság lelkes ovációját.

A külföldi diplomaták gyors egymásutánban keresték fel a bolgár cárt, hogy államaik nevében gratuláljanak a szerencsés megmeneküléshez.

Alig esillapodott le a lakosság iz-

galma a Boris cár elleni merénylet miatt, az este nyolc óraker máris egy újabb politikai bűneselekmény történt Szófia legforgalmasabb részében, a gróf Ignjatev utcában. Georgiev tartalékos tábornokot, kormánypárti országgyűlési képviselőt egy ismeretlen fiatalember megtámadta és három revolverlövessel megölte. A merénylő elmenekült.

A vaskoffi kerületben az este ugyancsak merénylet történt, amelynek Afki effendi, volt parasztszövetségi képviselő esett áldozatul.

Zima községben a katonaság és a különféle illegális csapatok között, amelyek a forradalom kitörésére számítva, fosztogatták a lakosságot,

összetűzés támadt. Kisebb csatározások folytak még Revadia, Kara Husszeim és Kalifadov községek határában.

A Boris cár elleni merénylet ügyében indított nyomozás ma délelőtti megállapította, hogy a támadók egy autóbust akartak kifosztani, mivel azonban az autóbust késett, nehogy hiábavaló munkát végezzenek, rálöttek az elegáns személyautóra, amelyről nem tudták, hogy udvari koesi.

A kora reggeli órákban letartóztatta a rendőrség Dimitrov volt földművelésügyi minisztert. A délelőtti folyamán még számos letartóztatás történt.

Painlevé alakítja meg az új francia kormányt.

Páris, ápr. 16.

A szocialista csoportok kijelentették, hogy hajlandók egy Painlevé által alakított kormányt támogatni, de a kormányba nem lépnek be. Minthogy ilyenformán Painlevé helyzete lényegesen javult, kijelentette, hogy a kormányalakításra szóló megbízást elfogadja.

Painlevé a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy még az est folyamán fog tárgyalásairól Doumergue elnöknek jelentést tenni.

A Painlevé-kormány összetétele

a következő lenne: elnök Painlevé, aki egyuttal a közoktatási, vagy hadügyi tárcát is ellátná, alelnök Renaud, aki egyben igazságügyminiszter is, külügyminiszter Herriot, vagy Briand, pénzügy Demonceier, vagy Cailleaux, hadügy Nollet, belügy Chautamb, vagy Schramek, haditengerészet Chaumet vagy Cergueze, kereskedelem Loucheur, közmunka Lapoll vagy Machieux, gyarmatügy Binet, a felszabadított területek minisztere Dalhier, földművelésügyi miniszter Durand.

A politikai élet eseménytelen.

Beograd, ápr. 16.

Pasitynak Dalmáciába való utazásával a politikai életben teljes szünet állt be. A miniszterek legnagyobb része ma már szintén elhagyja a fővárost, hogy a husvétii ünnepeket családjuk körében töltsék el.

Tegnap délután a miniszterelnök helyettese, Gyuricity Márkó még egy rövid konferenciát tartott, amelyen főleg reszortügyekről volt szó. Majd megbeszélte a miniszteri bizottság a hadirokkantokról szóló törvényjavaslatot. A javaslat pénzügyi részét azonban nem érintették, mert Sztojadinovity pénzügyminiszter nem volt jelen és így csak husvét után fejezik be a törvényjavaslat tárgyalását.

Pribisevity közoktatásügyi miniszter értesítette a kormányt, hogy elkészült az elemi, középiskolai és egyetemi tanintézetekről szóló törvénytervezettel. Ezt a törvényjavaslatot is husvét után fogják le-

Ki legyen a szkupstina alelnöke,

Jelentették volt, hogy Uzunovity Nikola, a ház első alelnöke lemondott tisztségéről. A politikai körökben szóba került most az alelnöki hely betöltése, amelyre három jelölt van: dr. Jankovity Velizár, Dragovity Milutin és Jovánovity Vása. Az alelnöki tisztségre való jelölés azonban csak Pasity visszaérkezése után fog eldőlni.

A külügyminiszter utja.

Dr. Ninesity Momesilo külügyminiszter tegnap este Susakra utazott. A külügyminiszter a husvétii ünnepeket Susakon fogja tölteni.

TŐZSDE

Április 16.

Zürich, Berlin 123-28, Budapest 72, Newyork 517 és kileneticzenhatod, Milánó 2122 és fél, Prága 1535, Wien 72-85, Varsó 99 és háromnegyed, Szófia 377 és fél, Bukarest 332 és fél, Beograd 838 és háromnegyed, London 2476 és fél, Páris 2685.

Budapest. A gabonapiac üzletlenül Buza 525, rozs 460, sörárpa 475, zab 405, tengeri 245.

Pasity a királynál.

Beograd, ápr. 16.

Pasity miniszterelnök dalmáciai utazása felé tegnap délben Szarajevóba érkezett. A miniszterelnök kihallgatáson jelent meg az Hídseben tartózkodó király előtt, akinek a politikai helyzetről referált.

A miniszterelnök ebédre a király vendége volt.

Három napig tart a kisentente konferencia.

Beograd, ápr. 16.

A kisentente kormányai véglegesen megegyeztek a kisentente konferencia összehívása felett. A konferencia május 9-ikén kezdődik és három napon át tart. Első üléséi egy időbe esnek a román állam függetlensége emlékére rendezendő ünnepekkel. Az SHS. román és Csehszlovák állam külügyminiszterei nagyjából már kidolgozták tanácskozásuk végleges programját.

A francia kormány újabb négy millió bankjegyet ad ki.

Páris, ápr. 16.

A kamara 329. szavazattal 27 ellen elfogadta az ügyeket vezető Herriot-kormány azon javaslatát, hogy a bankjegykészletet emelje az állam 45 milliárdra. Elfogadták egyúttal azt a javaslatot is, hogy a francia bank az államnak nyújtandó előleget 22-ről 26-ra emelje föl.

A szenátus ma éjjeli ülésében 193 szavazattal 5 ellenében elfogadta a kamara által jóváhagyott szövegében a kormánynak a francia bankkal kötött megállapodását.

Megkezdtek a dob-útoai gyilkosság tárgyalását.

Budapest, ápr. 16.

Ma kezdette meg a budapesti törvényszék Langer tanácsbíró elnöke alatt a tavaly nagy izgalmat keltett, a dob-útoai Lázár-kávéházban leszurt Kremmel Mátyás katonának bűnpörének tárgyalását. A bűnpör tárgyalása iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg, mert annak idején a gyilkosság oly nagy izgalmat váltott ki, hogy utána Budapesten zsidóüldözés tört ki.

Az eset előzményei a következők. Tavaly decemberben történt, hogy a dob-útoai Lázár-kávéházba egy este betért nyolc katona. A katonák rövid ott tartózkodás után eltávoztak. Mikor az ajtón kiléptek, a kávéház vendégei utánuk tódultak, az ajtóban verekedés tört ki és amikor a verekedőket a közbejött rendőrök szétoszlatták, a földön holtan találták Kremmel Mátyás katonát. A holt mellett egy véres kést találtak, amely Löbl József metsző tulajdona volt, aki ezt be is vallotta. Löblt elfogták volt és ma került ügye tárgyalás alá.

Löbl és két vádlottársa, Bard Szigfried és Wrónis Lajos tagadják a terükre rótt cselekményt. A bíróság ma megkezdte a tanúkihallgatásokat. A tárgyalás folyik.

A jövő héten folytatják a kleki gyilkosság tárgyalását.

Beckerek, április 16.

Ma tárgyalta a becskeréki törvényszék büntetőtanácsa Bunity Ivó tanácselnök elnöke alatt a kleki gyilkosság bűnyűjét, amelynek vádlottjai Dáma Miklós, Augusztin János, Poszt Miklós, Gesztrich Miklós, Repp János és Stumpf János kleki földműveslegények.

Az érdekes bűnyű előzményei a következők: Erszki Makszó becskeréki földműves január negyedikén, vasárnap felkerekedett barátjával Turinszki Dusán földművessel, hogy kimenjenek a Banatszkidvor mellett lévő Csekonics birtokra, amelyből az agrárreform után nekik is jutott bizonyos terület. A földrészen a két dobrovoljacnak levágott és feldarabolt akácfája és három zsák buzája volt, amit Becskerékre akartak hozni. Munkájuk elvégzése után, felrakták holmijaikat a kocsira és visszafelé igyekeztek Becskerékre. Utközben azonban Banatszkidvoron megállapodtak az egyik korcsmánál és ott alaposan felöntötték a garatra. Meglehetősen részegen folytatták útjukat Begejszvetidjuradjon át Klek felé, ahová az esti órákban érkeztek meg. Az egyik vendéglőben világszűzességet láttak. Hamarosan elhatározták, hogy ebben a korcsmában is megizlelik a bort Leszállottak tehát kocsijukról és betértek az ivóba, ahol éppen táncmulatság folyt. A vendéglőben összeveztek az ott szórakozó német legényekkel, akik kiverték őket, majd akácfadorongokkal kiüldözték őket a faluból. Üldözés közben többször rájuk vágta, úgy hogy Erszki már súlyos sérülésekkel elborultan ért a község utolsó házához, ahonnan mintegy ötszáz lépésnyi távolságban összeesett és meghalt. Társa Turinszki Dusán sebesülések árán megmenekült és Becskerékre jött, ahol napokig a lakásán ápolták.

Bunity Ivó tanácselnök ismertette a vádiratot, amely szándékos emberöléssel és súlyos testi sértéssel vádolja Poszt Miklóst és társait, majd megkezdte a vádlottak kihallgatását.

Poszt Miklós kijelentette, hogy csupán Turinszkit ütötte és Erszki Makszót nem is bántalmazta.

Dáma Miklós és Augusztin János beismerte, hogy a verekedésben részt-

vett, de a halálos késdöfést szerintük Poszt Miklós adta.

Gesztrich Jakab elmondotta, hogy valamennyien ütötték az áldozatot s hogy utána Posztnál kést látott. Augusztin a verekedés során átadta neki a bicskáját azzal, hogy nem tud vele bánni és elvette helyébe a botot, amelyet a kezében tartott.

Repp János szerint Poszt, Dáma és Augusztin ütötte Erszkit, ő ezalatt távolabb állott. Volt ugyan nála kés, de azt nem használta.

A következő vádlott Stumpf János, aki úgy mondotta el a történeteket, hogy Poszt, Dáma és Augusztin verték az áldozatot. Utólag ő is látta Poszt kezében a kést.

Magyar Károly dr. és Ivkovity Vlaszimir dr. törvényszéki orvosok szakvéleményére került ezután a sor. A szurást a hátába kapta az áldozat, még pedig oly szerencsétlenül, hogy feltétlenül halálos sebet ejtett. Turinszki Dusán sérülése nyolc napon kívül, de husz napon belül gyógyul.

Utána áttértek a tanúk kihallgatására.

Dekorzi Péter szerint, Repp János megkérdezte tőle a gyilkosság után: van-e gyufád. Mikor világszűzességet gyújtott, megmutatta kését, amely véres volt. Hasonló értelemben vallott Poszt Kristóf, Dekorzi Miklós és Gesztrich Miklós, azzal a megtoldással, hogy Repp János még hozzáfűzte kijelentéséhez: beleszurtam az egyikbe. Dekorzi Miklós szerint, úgy mondotta, hogy beledöftem a "bac"-ba. E kifejezés használata miatt Makszimovity Szvetisláv ügyész a szerb büntetőtörvénykönyv alapján, izgatás címén eljárást indít, miért is kérte, hogy vallomását külön jegyzőkönyvbe vegyék fel. Repp Miklós, az egyik vádlott bátyja, törvényadta jogával élve, megtagadta a vallomástételt.

Makszimovity ügyész Turinszki Dusán sérülésének megvizsgálása végett, a tárgyalás elnapolását javasolta.

Dr. Kartal Árpád védő újabb tanúk beidézését kérte.

A tanács minkét indítványt helyt adott és a tárgyalás folytatását a jövő hétre halasztotta.

Franciaország érdeklődik Magyarország talpraállása iránt.

Paris, ápr. 16.

Lucien Hubert szenátor, a francia szenátus külügyi bizottságának elnöke fogadta a Magyar Távirati Iroda párisi munkatársát, akinek a magyar-francia viszonyról a következőket mondotta:

Amikor Magyarország belépett a népszövetségbe, nem kötötte azt előzetes feltételekhez. Ezt az utat kell követnie Németországnak is. Magyarország mint a népszövetség tagja és mint független, önálló állam, joggal számíthat mindazon előnyökre, amelyeket a népszövetség biztosíthat. Magyarország konszolidációs munkája rohamosan előrehalad és kiérdemelte ezzel a többi államok megbecsülését és támogatását. A kormány működése harmonikus a népszövetségben uralkodó törekvésekkel és tervekkel és igyekszik ilyen szellemben megjavítani hazájának sorsát. Az első hónapok eredményes

munkássága után, Franciaország meglepő érdeklődéssel kíséri a Magyarország talpraállítását célzó további fáradozást.

Riport a régi Becskerékről.

1895 ápr. 16.

A husvét kevés örömet hozott, mert hideg, esős idő borzongatta a közönséget.

Nagybecskereken kereskedelmi iskola felállítását engedélyezte a kultuszminiszter.

Földrengés volt tegnap éjjel 11 órakor. Az egész két másodpercig tartott.

A polgári lövészegylet e hó 15-én tartotta céllovásztét, amelyen a legjobb szeglovést Amend Rezső tette.

1905 ápr. 16.

Vasárnap. A lap nem jelent meg.

HIREK

— ápr. 16.

A beográdi telefonvonal zavarai miatt, beográdi déli tudósításunk elmaradt.

A mai Rádióműsor. A Radanov és Delfel nyilvános rádióhallgató állomás mai műsora a következő: 16:10 óra hangverseny Lehár, Strauss, Drndla, Millöcker, Dvorzsak műveiből. 20 óra Carmen opera. Holnap gör. kel. nagypénteken nincs előadás.

A királyné Szarajevóban. Szuboticáról jelentik: Mária királyné az este hat órakor Szuboticán keresztül Szarajevóba utazott, ahol családi körben tölti el a husvét ünnepeket.

Tanay Frigyes temetése. A Vignszínház kiváló elhunyt művészeinek, Tanay Frigyesnek temetése ma délután 4 órakor ment végbe. Tanayt a Kerepesi-úti temetőben, a főváros által adott díszsírhelyen temették el.

* Szörmét molykár ellen legbiztosabban megóv Horváth szücs, a Gimnel-féle házban, Car Dusanova u.

Hosszu útja van az előléptetéseknek. A becskeréki munkásbiztosító-pénztár igazgatósága mintegy fél évvel ezelőtt előléptetett érdemeik elismeréseképpen hat szorgalmas és törekvő tisztviselőt. Az előléptetést a zágrebi központ elé terjesztették jóváhagyás végett, a szükséges megerősítés azonban mai napig késétt. A munkásbiztosítási tisztviselők egyesülete noviszádi konferenciáján foglalkozott a hat tisztviselő ügyével és megsürgette a központnál a határozathozatalt. A közbenjárás most eredménnyel is járt, a mennyiben a központi munkásbiztosító tegnap Becskerékre küldte Lasztrity Jakab számtanácsost azzal a megbízással, hogy vizsgálja meg, kiérdemelt-e a hat tisztviselő előléptetése. Lasztrity Jakab számtanácsos becskeréki időzése alatt megvizsgálta az érdekelte tisztviselők ügyét és utja eredményéről jelentést tesz a központnak, amely ebben az értelemben hozza meg majd határozatát.

Szerencsétlenség fegyver kipróbálás közben. Urzó Géza kereskedő tegnap egy revolvert vett magának. Délután ki akarta próbálni a fegyvert, de miközben babrált rajta, ez hirtelen elsült és a golyó a szobában lévő Szobcsák Rudolf mellébe furódott. A súlyosan sérült Szobcsákot azonnal kórházba szállították, ahol megoperálják. Urzó ellen megindul a rendőri eljárás.

* Szörmét molykár ellen legbiztosabban megóv Horváth szücs, a Gimnel-féle házban, Car Dusanova u.

Az alkalmi keresmárosoknak is italméresi engedély kell. A pénzügyminisztérium a belügyminisztérium útján fontos rendeletet küldött Becskerékre, Torontál-Temes megye vezetőségének. A rendelet az országos vásárok és bucsuk alkalmával felállított sátorkorcsmák ügyével foglalkozik és közli, hogy az ilyen sátrakban árusító egyéneknek is rendes italméresi engedéllyel kell rendelkezniük. Egyes helyiségekben, különösen Szerbia területén ugyanis tévesen értelmezték a fennálló rendelkezéseket és a sátras, ugynevezett alkalmi keresmárosoktól nem követelték az italméresi engedélyt.

Elfogták a kurd felkelők vezérét. Konstantinápolyból jelentik: A török csapatok elfogták tegnap Haid sejkét, a kurd felkelők vezérét.

* Ma van az „Árvácska” című operett utolsó előadása új táncbetétekkel és slágerstrófákkal.

Kettős szerencsétlenség a szófiai repülőtelepen. Szófiából jelentik: Tegnap délután megrendítő szerencsétlenség történt a szófiai repülőtelepen. Uzunov igazgató az aerodrom parancsnoka és Giorgiev pilóta ezer méter magasságból lezuhant gépével és szárnyat halt. Giorgiev egy repülőtérszállással nemrégiben Pírot közelében SHS területre szállott le, amikor is kémkedés gyanúja alapján őrizetbe vették. Fogásából csak nemrégiben szabadult ki és azóta ez volt az első felszállása.

* Szörmet molykár ellen legbiztosabban megóv Horváth zünes, a Gimpel-féle házban, Car Dusanova u.

* Ma van az „Árvácska” című operett utolsó előadása új táncbetétekkel és slágerstrófákkal.

Angol szövethől készült divatos öltönyök legolesóbban Grünbaum Vilmos cégnél, Velikibeckerek.

Smith főbiztos Amerikában.

Newyork, ápr. 16.

Smith Jeremiás, a magyarországi pénzügyi főbiztos az „Olimpic” gőzönsön Amerikába érkezett. Smith újságírók előtt Newyorkban kijelentette, hogy Magyarország pénzügyi helyzete a teljes stabilizálódás útján halad és máris örvendetes eredményt mutat fel. A magyar korona árfolyama megszilárdult, a megélhetési viszonyok is rendeződnek. A pénzügyi helyzet teljes megjavulásának koronája az ötven millió dolláros kölcsön lesz.

A főbiztos hat hetet tölt az Egyesült Államokban, ahonnan visszatér Budapestre.

Elfogták az Ercegán és Somogyi cég tolvajait Szarajevóban.

Beckerek, április 16.

Jelentette a „Torontal”, hogy Ercegán és Somogyi és Oszvald fűszerkereskedő cégeknel hosszú időn át házitolvajok garázdálkodtak, akik hónapok hosszú során át rendszeresen lopták a cégek raktárait és abból közel százezer dinár értékű árut tulajdonítottak el, azt orgazdák útján értékesítették és az árúért kapott pénzt elmulatták.

A rendőrség hosszú és alapos nyomozás után elfogta a tetteseket, akik közül azonban csak kettőt lehetett elfogni, mert a banda másik három tagja szökésben volt. A rendőrség kiderítette, hogy a három tettes Dubrovnikba, majd Szarajevóba szökött, ahonnan a beckereki rendőrség megkeresésére ma reggel hozták el őket megvasalva.

A három fiatalember álnéven élt Szarajevóban a lopásból származó pénzen elég jó módban. Elfogatásukkor két kalauzkulcsot találtak náluk, amit ki tudja milyen eshetőségre való tekintettel loptak el valamelyik vasutastól.

A rendőrség azonnal megkezdte a lefogott Szelezsán Radivoj, Putity Voin és Iljevity Toma kihallgatását, akiket a vizsgálat egyes homályos pontjaira nézve halgatnak még ki. Kihallgatásuk után azonnal átadják őket az ügyészségnek.

Milyen meglepetéseket hoz az indemnitás.

Az 1925. évi április, május, június és július hóra szóló indemnítási törvény.

(Zakon o budzetszskim avanaesztima).

— A „Torontal” tudósítójától. —

Utóbbi időben szorításossá vált az indemnítási törvényekbe olyan törvényes intézkedéseket felvenni, amelyek nincsenek szoros összefüggésben az indemnítással.

Igy a mostani indemnítási törvény is a többi között a közvetlen adóknál a következő változtatásokat eszközölte:

1. (51. §) Azokban az országrészekben, ahol a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok a rentabilitás alapján adóznak, ezen rentabilitás kiszámítása nem képez adóalapot.

2. (51. §). Regieköltségeknek tekintendők és levonásba hozhatók háboru idején behozott háborus adópótlékok, a forgalmi adó és a háboru után bevezetett rendkívüli adópótlékok.

3. (51. §). A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kötelesek, a pénzügyi hatóságok kívánságára, ezeknek a könyveikbe és számadásaikba való betekintést megengedni. A betekintést végző hatósági közegek a betekintés eredményét hivatalos titokként tartoznak kezelni.

4. (52. §) 100 százalékon felüli tartományi, kerületi és járási pótdadók és 300 százalékon felüli községi pótdadók kivetését, csak a pénzügyminiszter beleegyezésével és jóváhagyásával lehet eszközölni.

5. (53. §). A közvetlen adók és a büntetés fejében kiadott adók kivételése 10 év múlva évül el. A hadiadó, forgalmiadó és rokkantadó is közvetlen adónak tekintendő.

6. (54. §). A rokkantadó kulcsa az eddiginek kétszeresére emeltetik fel, tehát progresszíve 20 százaléktól 40 százalékig terjedhet.

7. (56. §). Fizikai munkások, tekintet nélkül a végzett munkára, 1925 április 1-től fizetik évi munkabéruiknek 20 százalékát adó és közkölség fejében és azonkívül fizetik a rokkantadót és a rendkívüli pótlékot is.

A munkaadók felelősek ezen adók befizetésére, tehát le kell ezt vonniok a munkások béréből.

8. (57. §). A közterhek után fizetendő késedelmi kamat 1925 április 1-től az eddig fizetett 8 százalékról felfelé 12 százalékra.

9. (58. §). Azon pénzügyi tisztviselők kiszállásáért, akik adók és egyéb közterhek végrehajtás útján való behajtását eszközlik, az adózók

adóhátralékük 4 százalékát tartoznak az állampénztárba költség fejében befizetni, de úgy hogy ezen költség 50 dinárnál kevesebb nem lehet.

10. (59. §). Új adóként bevezetettik a „komorski prirez” (furveser adópótlék), amely a múlt évben fizetett rokkantadó kulcsával egyenlő, tehát a kivetett állami adó 10—20 százalékig terjed.

11. (65. §) A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójának és az igazgatósági jutalékok után fizetendő III oszt. kereseti adó II-od fokú elbírálására, Bánát, Bácska, Baranya és Szerém részére, Noviszád székhellyel, egy külön bizottság szervezettek, amely bizottság egy elnökből és 4 tagból áll. Elnöke a tartományi pénzügyigazgató vagy helyettese, a tagok pedig: két állami tisztviselő, akiket a pénzügyminiszter nevez ki; egy bankvállalati és egy iparvállalati tisztviselő, akiket a noviszádi kereskedelmi- és iparkamara előterjesztésére szintén a pénzügyminiszter nevez ki.

12. (67. §) Az eddigi közvetlen adófizetők intézménye megszűnik és ezentúl a pénzügyigazgatóságoknál vagy állampénztáraknál csak a következő jogi személyek fogják adójukat fizetni. Kis- és nagyközségek, városok, a volt urbarsalis szövetségek, komposesorok, vagyonszövetkezetek, földműves szövetségek. A többi jogi és fizikai személyek adójukat a városi vagy községi adóhivataloknál fizetik. Ez a rendelkezés f. é. január hó 1-étől érvényes.

A közvetett adókra nézve csak egy fontosabb intézkedés van a törvényben, t. i. a 69. § ban, hogyha a pénzügyminiszter azon meggyőződésre jut, hogy az a illetékek zivertése, amelyek bizottságilag, a pénzügyigazgatóságok által beszerzett adatok alapján eszközöltetnek, az állampénztár kárára eszközöltettek, — fel van jogosítva a kivetést megsemmisíteni és új kivetést vagy becslést elrendelni, még az esetben is, ha a kivetés jogerős. Ez azon tisztviselők, akikre rábizonyul, hogy készakarva eszközölték az illetékkivetést az állam kárára, a fegyelmi és büntetőjogi büntetésekben felül még 100—5000 dinárig terjedő pénzbüntetéssel sújtandók.

Az indemnítási törvény a „Sluzbene Novine” április 1-i számában lett közzévé téve. n. t.

A „Komedia” körüli bonyodalmak.

Beckerek, ápr. 16.

A decemberben megnyílt „Komedia” mozgó, mely a legszebb várokozások közepette nyitotta meg kapuit, sorozatos nivós előadások után a legkülönfélébb nehézségek és akadályok központjába került. Megesett számtalanszor, hogy a közönség zárt ajtókra talált, melyeken figyelmeztető cédula jelezte, hogy ma a közbejött akadályok miatt nincs előadás. Máskor meg más film futott le a vásznon, mint aminőt a tulajdonosok meghirdettek. A csaknem állandósuló, a közönségre és a tulajdonosokra egyaránt kellemetlen zavaró momentumokról a legkülönfélébb verziók terjedtek el a városban. Egyesek szerint a tulajdonosok gyakorlatlanságán mulik a szép jövőnek induló mozi hanyatlása, míg mások a tulajdonosok között felmerülő ellentéteknek tulajdonították a történeteket.

Hogy a legkülönfélébb verziók után végre tiszta képet adhassunk a Komedia mozgó körüli háborúságról, érdeklődtünk a tulajdonosoknál, akik a következőkben adták magyarázatát az előadások elmaradásának:

Nem rajtunk mulott, hogy a közönség szerető, hálás támogatását nem tudtuk úgy viszonzni, ahogy eredetileg szándékunkban volt. Társas viszonyban voltunk és olyan ellentétek merültek fel, melyeket rajtunk kívüli okokból nem simíthattunk el kellő időben, másrészt pedig, mintha a sors üldözésének lettünk volna kitéve, sorozatos technikai akadályokba ütköztünk, amelyeknek leküzdése nem járt simán, zökkenő nélkül. Időközben sikerült a társasviszonyt olyannyira rendezni, hogy hasonló esetek, amilyenek a múltban történtek, semmi esetre sem ismétlődhetnek és így biztosíthatjuk a hirdett előadások nyugodt lefolyását. Hasonlóképpen leküzdöttük a technikai akadályokat, melyek ma már nem kísérthetnek.

A reorganizált moziban teljesen új alapokon kezdjük meg újra munkásságunkat. A tavaszi időjárásra való tekintettel, szerdán, esütörtökön szombaton, vasárnap és ünnepnapokon tartunk előadásokat, melyeken a legújabb filmslágeret, fővárosi mozik újdonságait mutatjuk be. Így többek között programunkba vettük a Fantom című filmszenzációt, amely a kiváló német író Gerhart Hauptmann örökbecsű regénye nyomán készült, továbbá az Arabella, a világhírű német Stern-filmgyár remeke, a „Szerzetes naplója” című filmkolosszus, végül a Riu-Tiu-Tiu, amelynek főszerepét a világ legtanulékonyabb kutyája játssza.

Sport

A beográdi Jugoszlávia — Beckereken. A görög keleti husvét vasárnapján és hétfőjén szenzációsan ígérkező mérkőzések folynak le Beckereken, a Zseljeznicsár-pályán. A beográdi Jugoszláviát sikerült beckereki vendégszereplésre megnyerni, amely a legjobb összeállítását küldi ki a mérkőzésre. Az első napon, vagyis április 19-ikén a Szláviával, a második napon, április 20-án pedig a Zseljeznicsarszki Sportklubbal mérí össze erejét a Jugoszlávia. Mindkét mérkőzés délután fél négy órakor kezdődik.

Veszek

1 literes és 1/2 literes üres palackokat, 777 más nagyságukat nem veszek KOHN IGNÁC bor- és szeszarukereskedése, a nagyhid mellett.

A Pasityeva (Tomasováci) utcában egy 1923-ban épült

uj sarokház eladó.

Üzletnek, vendéglőnek igen alkalmas. Vétel esetén azonnal beköltözhetni. Közelebbit Cvejanov Dusan vendéglősnél, Velikibeckerek, Dungserszky sörgyár-épület. 783

Modern hálószoba

két gyönyörű antik fotel, antik íróasztal eladó!

Cím a kiadóban.

A Komedióban

m a üzemzavar miatt nincs előadás.

Miért nem házasodnak a férfiak?

A szerkesztőség által felvetett problémát, amelyre igen sok figyelemre méltó válasz érkezett be, a mai hozzászólásokkal lezárjuk. Egyrészt, mert a témát minden oldalról megfelelő világításba helyezték, másrészt — és ez meglepő: az utolsó időkben egész csomó levél érkezett főleg hölgyektől, akik szenvedélyes kifakadásokban támadnak neki a férfinemnek, mintha az volna a probléma célja, hogy a két nem, mondjon el egymásról minden rosszat amit tud.

A probléma felvetésének egész más célja volt. Az, hogy találjuk meg azokat a gátló körülményeket, amelyek lehetetlenné teszik az ideális családi élet kialakulását és nem az, hogy minden csalódást keserűen egymás szemére hányjon a férfi és nő. Egy csalódott házasság még nem ok arra, hogy egy férfi az élet fertőjébe vesse magát és nem ok arra, hogy egy nő gyűlölködő szavakkal mocskolja be önmagát, azért, mert talán elvakította magát külső előnyöktől.

Mert a házasság intézménye, legyen egészen őszinték, meglehetősen komplikáltan nehéz ügy. És ha minden enyhítő körülményt figyelembe vesszünk, bizony a házasságok katasztrófájáért mégis csak nagyjában a női nem felelős. Mert a férfi azelőtt is olyan volt mint ma — poligám hajlamu. Odisseus az isteni Nauzika mellett meg tudott feledkezni a hü Penelopéról. És a történelmen végig az illegális szerelmek mindenütt találkoznak legális szerelmekkel. Mondjuk népiesen: a férfi mindig kujon volt, azelőtt éppen úgy mint ma. A nő azonban az idők folyamán, a nőemancipáció téves értelmezése folytán, nagy változáson ment át. A családi élet tisztaságának rombadőléséért első sorban a mai nő a felelős. Az a nő, aki nem kér az életközösség terheiből, csak az örömeiből. Aki csak „virág akar lenni — haszontalan, de szép“. Akinek a legkomolyabb eszmét kifújja a fejéből egy új kalapforma vagy ruhafazon. Aki a házasságban a nyugalom egy nemét látja és nem tudja, hogy ez sokkal fárasztóbb, elkeseredettebb küzdelem mint volt az ugynevezett „Werbung“. Az nagy harc ugyanis amíg két lélek összehangolódik — éppen azért a válás miatt senkit sem lehet elítélni míg az ember a kullisszák mögé nem látott. Ne áltassuk magunkat: a nő neveli magának a férfit és nem fordítva! Téves hit az, hogy a férfi barhölgyet akar feleségül. De kétségtelen, hogy a nő a maga urának anyja, szeretője, testvére, barátja is legyen. A mai házasságban azonban nagyrészt csak cinkosok, akiket a közös büntudat köt össze.

A nőre van bízva első sorban a ház élete. A családi érzés istápolása. De hogyan teheti ezt a mai nő, akinek életét nagyrészt egészen más eszmék irányítják, mint amelyek a család intim jellegének megfelelőek. Az emberek tulságosan sokat törődnek másokkal és minden életnyilvánulásuk a nagy nyilvános-

ság számára készül és nem arra, hogy az otthont meghitté tegyék, ahová örömmel térnek haza. Még az sem mentés, hogy a megélhetés nehézsége kikergette a nőt a családi élet büvköréből.

Hölgyeim, higgyék el, hogy mi férfiak a nőt sokkal különbnek értékeljük, mint amilyenek mi magunk vagyunk. Sajnos azonban arról nem tehetünk, ha a nő nem akar azon a magaslaton megmaradni ahová mi állítjuk! A legtrikább esetben szálítjuk le mi a nőt arról a piedesztálról, ahová minden férfi állítja a maga anyját, nővérét, feleségét. A nők sajnos maguk lépnek le! Emberek akarnak lenni.

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Mi nők egyenként — és párosával — a lovagias ügy elintézését a jó Istenre bizzuk, avval a meggyőződéssel, hogy Ő eléggé jó fegyverekkel és ostorokkal rendelkezik, hogy a rajtunk esett bántódások miatt, az ellenfeleinket ártalmatlanná tegye. — Kiváló tisztelettel: Egy nő.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Bár eddig szívesen, sőt figyelemmel kísérve olvastam a „Miért nem házasodnak a férfiak“ című körvita felvetéseit és egyesek, úgy a nők, mint a férfiak köréből igen helyesen, szépen nyilatkoztak — minden felhevülés nélkül, — ezen probléma eshetőségéről.

Nem áll azonban ez „egy nő a sok közül“ aláírásával ellátott cikk beküldőjének felfogásával szemben, ki „szellemes eszmecester“ akarva folytatni, nem logikus bírálatot tesz, hanem egyenesen gyűlölettel viseltetik a férfi nem iránt — Talán, így

még sem lehet változtatni a helyzetet, illetve jóvátenni?

Ne feledjük el! Talán egyformák sem vagyunk, valamennyien? Tehát általánosságban véleményt adni sem lehet. Mert, míg száz nő egy nézetében osztozódik, addig talán egy nő felfogása ellentétbe kerül. Ugyanígy vehetők számításba a férfiak is. Következtetésem erre az, hogy a rosszra mindig több ember akad, mint a jóra. Azonban kivétel mégis van!

Legyünk csak elismeréssel, mintha a férfi volna a főbűnös. Ki parancsoljon akkor a nőnek? Maga a férfi mint főcinkos, aki mézes-mázos szavakkal elámitja a nőt, illetve csábítására gondol, vagy önönmaga a nő legyen erős? Hiszen az természetes, hogy a férfi kísérletez, különféle módszerekhez nyulva igyekszik megnyerni, illetve tévútra vezetni a nőt. De ez még mindig nem jelenti azt, hogy rossz utra térjen. Legyen az illető elég erős magához, ne ámitassa el magát holmi ajánlatokkal, akkor nem fogja az a nő azt keresni, ki az elítélni való. Mindennek van határa s ha ez betartatik, akkor a bűnösség máris háttérbe szorult. Csakhogy ily egyének, úgy az egyik, mint a másik nemnél, ritka számban vannak. S ezért, a nő legyen öntudatos és birjon önuralommal, akkor nem eshet a csábítás áldozatául.

Természetesen, ezek után nem lehet flörtölni, kacérkodni, hanem szolidan viselkedni! Vagy pedig ellenesetben a főbűnöst ismét a férfiban fogja találni az illető nő. Viszont, szeretném látni, hogy egy szolid viselkedésű nő közelébe merészelne-e egy férfi is rosszindulatlan közeledni. Egyébként pedig, mindenre alkalmas kell szolgáltatni, különben lehetetlen célt érni.

Végül pedig „ki mit keres, azt meg is találja magának“.

Vel. Beeskerek, 1925 ápr. 9.

„Vándor“.

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felel JUHÁSZ FERENC.

Pozivnica.

Pozivaju se pošt. deoničari Tehničkog i Električarskog D. D. „Volta“ na **V. red. glavnu skupštinu**, koja će se održati **30. aprila 1925. god. posle podne u 4 časova** u prostorijama Vel. Bečkerečke Stedionice.

Rasped:

1. Izbor dva deoničara za ove-rovljenje zapisnika.
2. Godišnji izveštaj uprave i nadzornog odbora, podnašanje računa, donašanje zaključka o podeli čiste dobiti i odavanje razreznice.
3. Biranje jednog člana upravnog odbora.
4. Biranje nadzornog odbora.
5. Eventualni predlozi.

Uprava

Volta Tehničkog i Električarskog D. D.

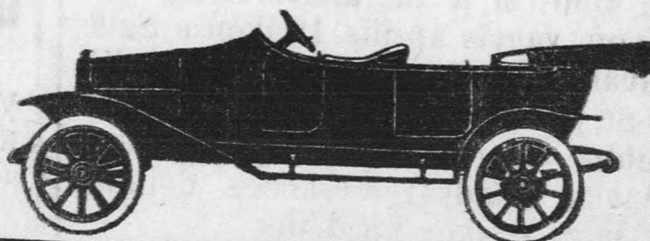
Na glavnoj skupštini mogu samo oni deoničari glasati, koji 3 dana pre glavne skupštine svoje deonice sa kuponima deponuju kod Vel. Bečkerečke Stedionice ili kod Privredne Banke D. D.

Figyelem!

Schubert Karcsi modern, kényelmes, biztos autót xija

bármikor a közönség rendelkezésére áll ugy helyben, mint vidéki turákra, a legolcsóbb díjazás mellett.

Megrendelhető: Leszingova u. 5. sz. Szakszerű és rövid időn belüli kiképzésre soffitranoncot felveszek.

Meghívó.

A „Volta“ Műszaki és Villamossági Részvénytársaság t. részvényesei az **1925 április 30-án délután 4 órakor** a Nagybecskereki Takarékpénztár üléstermében (I. em.) tartandó

V. évi rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghivatnak.

Napirend:

1. Kétjegyűkönyvhiteltesítőválasztása
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a zármérleg előterjesztése, a tiszta nyereség hovaforrdítása és a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
2. Egy igazgatósági tag választása.
4. Felügyelő-bizottság választása.
5. Netáni indítványok.

„Volta“ Műszaki és Villamossági R.-T. igazgatósága.

A közgyűlésen csak azon részvénytulajdonos szavazhat, aki részvényeit a még esedékessé nem vált szelvényekkel együtt legkésőbb 3 nappal a közgyűlés előtt a Nagybecskereki Takarékpénztár, vagy a Közgazdasági Bank mint R.-T. pénztáránál letétmenyezte.

Hirdetmény.

A folyó április hó 23 án délelőtt **9 órakor** Velikibecskerekén a telek-könyvi hatóságnál tartandó ingatlan árverésről.

Eladásra kerül: a **Bristol-szálloda** a Car Dusanova utcában.

Árverési feltételek a bíróságnál a hirdetési táblán. 761

Egy pénztároskisasszony

azonnal felvétetik.

782

Cím: az Orient főutcai üzletében.

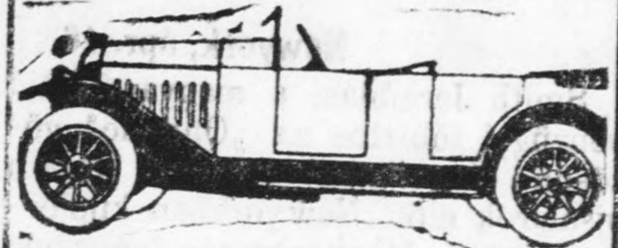
Berberszki Mitánál

Velikibecskerek, Kralja Petra trg

azért legolcsóbb

a kerékpár,

mert aruit közvetlenül a gyáratól szerzi be. 779

Április hó 20-án érkeznek a világhírű francia

Peugeot - autók.

Vojvodinai vezérképviselőt és lerakat.

Luksus-, tura-, teherkocsik, motorbiciklik, rendkívül nagy teljesítő képességgel, minimális benzinfogyasztással.

A vojvodinai utakhoz a legmegfelelőbb, mert magasépítésű kocsik — Kereskedőknek kiválóan alkalmas — szolid árak.

Viszonteladónak árengedmény.

MAMUZSICS JÁNOS, SZUBOTICA Szudarevityeva utca 9. 778

Braća Komlós

Velikibecskerek

Telefon 135.

Ajánl raktárról teljesen új, normális

kölcsönzsákot, zsákkötöző zsinogot, Sival-manillát, olajat, petróleumot, benzint, angol gépsziját napiáron.

CITROËN

automobilok

kizárólagos bánáti képviselője

Berberszki Mita

Velikibecskerek, Kralja Petra trg.

Automobilok raktáron. 711